

ARXIU / XAVIER GARCIA

Poetes sense tendències

El crític de literatura David Castillo reflexiona sobre els problemes de la poesia dels joves de la nostra literatura, i la compara amb els poetes ja consagrats. Aquest estudi ve acompanyat de l'opinió d'un poeta reconegut com és Francesc Parcerisas.

Després de les antologies generacionals *Ser del segle* i *Camp de mines*, la poesia catalana ha continuat generant noms en el gran desori en què es remou. Abandonada per les editorials en col·leccions testimoniales o marginals, convertida en un cadàver exquisit per la política de subvencions institucionals i amb un índex de noms desproporcionat

per als pocs de qualitat que hi queden, la poesia es mou a l'ombra de la narrativa sense acabar d'entendre ben bé els seus límits. La proximitat amb la narrativa, la fusió amb nous llenyatges de la cultura pop o el costumisme urbà

s'imposen a poc a poc per davant dels simbolismes més caducs o de tòpics com la poesia de l'experiència o els ismes arcaics heretats de tota mena d'avantguardes tronades.

No tot, però, és un abocador d'escombraries. Col·leccions com les de Marc Granell, recitals promoguts per col·lectius independents, revistes marginals i una vintena de noms la converteixen en una de les més interessants d'Europa, malgrat la manca de suport d'organismes com la Institució de les Lletres Catalanes, que teòricament se n'hauria de preocupar una mica. Amb una mica seria suficient. La projecció exterior és nul·la. Les infraestructures resulten mínimes i la poesia resisteix per la necessitat profunda que tenen els creadors de gestar-la. Davant de les dificultats de publicació, les paradoxes arriben al zenit amb la quantitat ingent de premis que es convoquen arreu. Hi ha també alguna editorial que rebenta el mercat mentre les altres limiten en excés els catàlegs. En el camp de la traducció, el desastre seria total si no fos per les iniciatives de Granell. Quan Pagès Editors va traduir Paul Auster es donava la circumstància que només hi havia dos poetes vius en llengua anglesa traduïts. Un era Seamus Heaney, gràcies a l'esforç de Francesc Par-

cerisas, i l'altre era Allen Ginsberg al Mall. Aquest últim saldat i desaparegut.

Sense referents, sense tribunes i sense uns cercles per iniciar el diàleg, la poesia catalana viu desorientada. No cal argumentar grans teories sobre l'eclecticisme fi de segle o sobre el pluralisme postmodern. La nostra situació està absolutament depauperada. Parlar de noms implica realitzar una llista gairebé clandestina. Al costat dels noms importants com Blai Bonet, Sarsanedas, Martí i Pol o Perucho queden les restes de la generació fantasma, la que van anomenar amb gran pompa i solemnitat dels setanta. Han so-

Les il·lustracions d'aquestes pàgines són extretes de la sèrie de poemes de Xavier Garcia 'Galeria d'autors'.

ARXIU / XAVIER GARCIA

**Sense referents,
sense tribunes
i sense uns
cercles per iniciar
el diàleg,
la poesia
catalana viu
desorientada.**

ARXIU / XAVIER GARCIA

breviscut sense ismes gent com els Piera, Granell, Pérez Montaner, Navarro, Huguet, Albertí, Pont, Altaió, Sala-Valldaura, Palol, Gimferer i Comadira. També trobem *outsiders* il·lustres com Alpera, Eudald Puig, Màrius Sampere o Bauça. Entre els membres de les noves fornades caldria recordar Hèctor Moret, Enric Sòria, Andreu Vidal, Gabriel Planella, Lluís Figuerola, Ramon Guillem, Albert Roig, Xavier Lloveras, Josep Ballester, Xulio Ricardo Trigo i Jordi Cornudella. Entre els més joves destaquen Margalida Pons, Isidre Martínez, Josep Porcar, Hèctor Bofill, Marc Romera, Gerard Horta, Amadeu Vidal o l'experimental Xavier Garcia, sense haver generat encara obres importants.

Aquesta nòmina esdevé sorprenent davant la situa-

ció general. Sense voler ser alarmista, derrotista o apocalíptic la situació seria terminal si no fos perquè la poesia catalana és una malalta eterna amb una salut de ferro. A més, davant del menyspreu de les institucions, de la política equivocada i de la manca de suport ningú no podrà evitar que gent com Enric Casassas, Josep Ramon Roig, Carles Hac Mor, Xavier Sabater o Jordi Pope continuïn deixant-nos bocabadats cada vegada que fan un recital. Qualsevol especulació sobre novíssimes tendències és pura faramalla. Aquí no necessitem Manas, Loriga o altres invents dels nostres veïns de poble. Les carreres sobre qui era el més jove que publicava, sortosament, ja es van superar amb tota l'estupidesa de la Generació dels setanta.

David Castillo

ARXIU / XAVIER GARCIA

FRANCESC PARCERISAS

Poesia jove? Joves poetes?

La poesia jove? La poesia dels joves? Hem de pensar que hi ha una poesia que té com a qualitat intrínseca la joventut –una qualitat que la distingiria d'una poesia amb data de caducitat, envellida, artística–, una poesia que aporta aires de vitalitat a les lletres catalanes i n'esbandeix l'aroma a resclosit? I, suposant que existeixi, aquesta poesia és identificable amb raons provades amb la poesia que escriuen els escriptors joves? Jove, dic? Joves de trenta anys, de quaranta, de cinquanta, de seixanta anys...? Vells "joves" i plens de vigoria o joves "vells" que repeteixen els estereotips? Vet aquí algunes preguntes que, si tinguéssim espai, potser no caldria passar per alt.

Diguem, d'entrada, que molt sovint els escriptors joves s'inicien amb provatures que prenen com a exemple un canó vell, un model estable i de vegades fins i tot adotzenat. Em sembla just que sigui així, la comparança, l'emulació ha de ser amb els mestres del passat, amb "els grans mestres" i la innovació de debò sol produir-se com a sediment de la seguretat i de l'afirmació d'un mateix, com a conseqüència –per paradoxal que pugui semblar– de la maduresa. De fet és gairebé una llei biològica: els animals aptes per a engendrar, per a perpetuar l'espècie, no són els nadons ni els adolescents, sinó els animals fets, forts, joves o madurs. Fins que ells mateixos no han encès la torxa de llur plenitud la naturalesa no els permet de traspasar-la als altres.

Dues de les grans revolucions de què tinc notícia en la poesia catalana actual són *works in progress*. I, de fet, no són ni tan sols obres "originals" en el sentit habitual i restringit del mot. Es tracta de dues traduccions en curs: la del *Canzonere* de Petrarca que prepara Miquel Desclot i la dels *Canti* de Leopardi que prepara Narcís Comadira. Dues peces que, per la seva qualitat, i per l'aval innegable dels seus traductors, representaran una *in-novació*, una injecció de novetat, un dels *a-nostraments* més importants d'aquests últims anys. Poesia jove? Sens dubte, perquè Petrarca i Leopardi poden revitalitzar el coneixement i la llibertat de qualsevol escriptor, poden fer-nos intel·ligents al món i amatents a les persones, a la vida i a les emocions, a les dimensions de nosaltres mateixos que la literatura fa descobrir. Traduccions, doncs, que duren joventut a la poesia catalana, més joventut que els catúfols tronats d'una pseudo-avantguarda feta d'atzagaiades divertides o vociferants. I posats a citar l'avantguarda, no comença a ser hora que se'n reivindicuin els poetes que van ser "nous" de debò: Salvat, Folguera Junoy, Sindreu, i, avui, l'obra excepcional de Ràfols Casamada?

I, si canviàvem ara a la tesitura cronològica, és que autors com Vicenç Llorca, Margalida Pons, Emili Rosales, Xavier Rosselló, Amadeu Vidal o Júlia Zabala –per citar-ne alguns que no han fet els trenta anys– ens colpeixen per la "joventut" de la seva poesia? Més aviat diria que allò que ens en sorprèn és la seva maduresa. Repasseu, si cal, les col·laboracions de joves poetes a la molt meritòria revista *Esmert*, i veureu com en són, de clàssics, al costat d'un llibre com *Atlas d'un món difícil* d'Adrienne Rich, nascuda el 1929, un dels llibres més "nous" publicats en català aquests darrers anys. *Tempus fugit*.